

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN ĐỨC HẢI

**ĐÁNH GIÁ ẢNH HƯỞNG CỦA CÔNG TÁC GIẢI
PHÓNG MẶT BẰNG ĐẾN ĐỜI SỐNG NGƯỜI DÂN
TẠI DỰ ÁN KHAI THÁC, CHẾ BIẾN KHOÁNG SẢN
NÚI PHÁO, HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN
GIAI ĐOẠN 2008 - 2012**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN ĐỨC HẢI

**ĐÁNH GIÁ ẢNH HƯỞNG CỦA CÔNG TÁC GIẢI
PHÓNG MẶT BẰNG ĐẾN ĐỜI SỐNG NGƯỜI DÂN
TẠI DỰ ÁN KHAI THÁC, CHẾ BIẾN KHOÁNG SẢN
NÚI PHÁO, HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN
GIAI ĐOẠN 2008 - 2012**

Chuyên ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Trần Văn Điền

Thái Nguyên, năm 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng những số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức Hải

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự hướng dẫn nhiệt tình, chu đáo của các thầy cô giáo và sự giúp đỡ nhiệt tình, những ý kiến đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể để hoàn thành bản luận văn này.

Lời đầu tiên tôi xin trân trọng cảm ơn PGS.TS Trần Văn Điền đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự góp ý chân thành của các thầy, cô giáo trong Khoa Quản lý Tài nguyên, phòng Đào tạo (bộ phận Sau đại học) Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi giúp Tôi thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu của mình.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Thái Nguyên, Ban Giải phóng mặt bằng và Phát triển quỹ đất tỉnh Thái Nguyên, phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Đại Từ, Ban Bồi thường và Giải phóng mặt bằng thuộc Dự án Núi Pháo, ủy ban nhân dân các xã Hà Thượng, Hùng Sơnvà các Trưởng thôn trong xã, các hộ dân tham gia phỏng vấn đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu thực hiện đề tài luận văn tại địa phương.

Tôi xin cảm ơn tới gia đình, những người thân, cán bộ, đồng nghiệp và bạn bè đã tạo điều kiện về mọi mặt cho tôi trong quá trình thực hiện đề tài này.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức hải

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
2.1. Mục tiêu tổng quát	2
3. Yêu cầu của đề tài	3
Chương 1:TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học	4
1.1.1. Các khái niệm về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư	4
1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác bồi thường giải phóng mặt bằng	4
1.1.3. Vai trò của công tác giải phóng mặt bằng đối với sự phát triển cơ sở hạ tầng và đời sống xã hội.....	8
1.2. Cơ sở pháp lý	10
1.2.1. Các văn bản pháp quy của Nhà nước có liên quan đến công tác bồi thường giải phóng mặt bằng	10
1.2.2. Các văn bản pháp quy của địa phương có liên quan đến công tác bồi thường giải phóng mặt bằng	11
1.3. Cơ sở thực tiễn	11
1.3.1. Sơ lược về công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư của một số nước trên thế giới	11
1.3.2. Chính sách đất đai về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư ở Việt Nam....	17
1.3.3. Chính sách về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	20

1.3.4. Những tồn tại, vướng mắc và nguyên nhân.....	26
1.3.5. Một số đề tài nghiên cứu về giải phóng mặt bằng.....	27
1.3.6. Nhận xét, đánh giá.....	31
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	33
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	33
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu	33
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	33
2.3.1. Sơ lược về dự án núi pháo huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên.	33
2.3.2. Đánh giá công tác bồi thường giải phóng mặt bằng của Dự án Núi pháo, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên.....	33
2.3.3. Đánh giá tác động của việc thu hồi đất của dự án đến việc làm và đời sống của người dân	33
2.3.4. Kết quả đạt được, những khó khăn, tồn tại và đề xuất phương án giải quyết, rút ra những bài học kinh nghiệm trong công tác bồi thường và giải phóng mặt bằng của dự án.....	33
2.4. Phương pháp nghiên cứu	34
2.4.1. Phương pháp thu thập số liệu	34
2.4.2. Phương pháp chuyên gia	35
2.4.3. Phương pháp thống kê phân tích, xử lý số liệu	35
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	36
3.1. Sơ lược về dự án núi pháo huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên.....	36
3.1.1. Điều kiện tự nhiên – kinh tế - xã hội huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên	36
3.1.2. Sơ lược về dự án núi pháo huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên	40
3.2. Kết quả bồi thường và giải phóng mặt bằng tại dự án Núi Pháo, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên.....	43
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất của huyện Đại Từ.....	43
3.2.2. Kết quả bồi thường và giải phóng mặt bằng	45
3.2.3. Kết quả bồi thường, hỗ trợ về đất.....	46
3.2.4. Bồi thường về tài sản gắn liền với đất.....	49

3.2.5. Kết quả hỗ trợ, tái định cư.....	50
3.2.6. Tổng hợp kinh phí phê duyệt giải phóng mặt bằng.....	51
3.3. Đánh giá tác động của việc thu hồi đất của dự án đến việc làm và đời sống của người dân.....	53
3.3.1. Tình hình lao động và việc làm của các hộ dân sau khi thực hiện dự án.....	53
3.3.2. Đánh giá chung về tình trạng cuộc sống hiện tại so với trước khi có dự án.....	57
3.3.3. Tác động đến việc phát triển các công trình hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội.....	58
3.3.4. Tác động đến mối quan hệ trong gia đình.....	59
3.4. Kết quả đạt được, những khó khăn, tồn tại và kinh nghiệm chỉ đạo trong công tác bồi thường và giải phóng mặt bằng của dự án.....	60
3.4.1. Kết quả đạt được.....	60
3.4.2. Những khó khăn, tồn tại trong công tác giải phóng mặt bằng Dự án Núi pháo.....	65
3.4.3. Đề xuất phương án giải quyết và rút ra những bài học kinh nghiệm cho công tác bồi thường giải phóng mặt bằng.....	66
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	71
1. Kết luận.....	71
2. Kiến nghị.....	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	73

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BTHT	: Bồi thường hỗ trợ
BT – TĐC	: Bồi thường – Tái định cư
BT & GPMB	: Bồi thường và Giải phóng mặt bằng
CHXHCNVN	: Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam
CP	: Chính phủ
CWP (Community Work Programs)	: Chương trình phát triển cộng đồng
CT/TU	: Chỉ thị/ Tỉnh uỷ
CT/UBND	: Chỉ thị/ Uỷ ban nhân dân
GPMB	: Giải phóng mặt bằng
HDLS – TC – NN&PTNT	: Hướng dẫn liên sở - Tài chính – Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
HĐND	: Hội đồng nhân dân
HĐBT	: Hội đồng bồi thường
MTTQ	: Mặt trận tổ quốc
NĐ – CP	: Nghị định – Chính phủ
NQ/CP	: Nghị quyết/ Chính phủ
QĐ – UBND	: Quyết định – Uỷ ban nhân dân
TĐC	: Tái định cư
TT – BTC	: Thông tư – Bộ Tài chính
TTLB – BTC – BTNMT	: Thông tư liên bộ - Bộ Tài chính – Bộ Tài nguyên Môi trường
UBND	: Uỷ ban nhân dân
XDHT	: Xây dựng hạ tầng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng đất của huyện Đại Từ năm 2014	44
Bảng 3.2. Tổng hợp diện tích đất thu hồi xây dựng dự án đến năm 2012	46
Bảng 3.3. Đơn giá bồi thường đối với đất nông nghiệp.....	46
Bảng 3.4. Đơn giá bồi thường đối với đất phi nông nghiệp.....	47
Bảng 3.5. Kết quả bồi thường về đất.....	48
Bảng 3.6. Kết quả bồi thường tài sản trên đất.....	49
Bảng 3.7. Hỗ trợ cho người dân có đất bị thu hồi về chuyển đổi nghề nghiệp và đào tạo việc làm, hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất đối với đất nông nghiệp	50
Bảng 3.8. Bảng tổng hợp kinh phí bồi thường giải phóng mặt bằng dự án	51
Bảng 3.9. Tình hình lao động và việc làm của các hộ dân bị không bị thu hồi đất nhưng chịu ảnh hưởng của dự án.....	54
Bảng 3.10. Tình hình lao động và việc làm của các hộ dân mất 50-70% đất.....	54
Bảng 3.11. Tình hình lao động và việc làm của các hộ dân mất hết đất.....	55
Bảng 3.12. Tổng hợp tình hình lao động và việc làm của các hộ dân bị ảnh hưởng bởi dự án.....	56
Bảng 3.13. Đánh giá chung về tình trạng cuộc sống hiện tại so với trước khi có dự án	58
Bảng 3.14. Đánh giá về tình hình tiếp cận cơ sở hạ tầng, phúc lợi xã hội của các hộ dân sau khi bị thu hồi đất	59
Bảng 3.15. Đánh giá về tác động của Dự án đến mối quan hệ trong gia đình của các hộ dân sau khi bị thu hồi đất.....	59
Bảng 3.16. Tổng hợp kết quả di chuyển tiếp nhận các hộ di dân TĐC Tại xã Hà Thượng và xã Hùng Sơn.....	60
Bảng 3.17. Tình hình thu nhập của hộ dân tái định cư	61
Bảng 3.18. Kết quả hỗ trợ phục hồi kinh tế	62

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Sơ đồ vị trí dự án Núi Pháo trong địa bàn huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên	41
Hình 3.2. Dự án khai thác chế biến khoáng sản Núi Pháo.....	42